

יום רביעי 25 ליולי 2018

עבור
ראשת שירותי בריאות הנפש, ד"ר טל ברגמן לוי
משרד הבריאות, האגף לבריאות הנפש
ירמיהו 39 י-ם, 9101002
פקסימליה: 02-5655969
מייל: call.habriut@moh.health.gov.il
מייל נוסף: Tal.bergman-levy@moh.gov.il

מ.ל.ב.

בהול!!!

הכבדה על מטופלת בשלוותא לקבל את החומר בעניינה

הרייני לפנות אליך כדלקמן:

1. לאורך כל התקופה שבמהלכה אני מייצגת מטופלים בפני וועדות ערר פסיכיאטריות, אני נתקלת שוב ושוב בדרכים יצירתיות להערים קשיים על מטופלים ועל עורכי דינם בניסיון לקבל חומר רפואי, כאשר לכל בית חולים יש אמתלות חדשות, ולא אחת, באותו בית חולים, האמתלה משתנה ממחלקה אחת למשנה, או ממזכירה אחת למשנה באותה מחלקת-רשומות רפואיות של בית החולים.
2. מרשתי, הגב' פלונית אלמונית, מאושפזת כעת באשפוז כפוי בשלוותה. מרשתי פנתה אלי וביקשה את ייצוגי. אני נוהגת לקחת לידי תיק אלא אם כן אני בודקת ראשית את מסמכי הבסיס: הוראת בדיקה כפויה, הוראת אשפוז כפוי, פרוטוקול של וועדה, המלצת בית החולים אל הוועדה, פניית בית החולים אל הפסיכיאטר המחוזי לבקש הוראת אשפוז כפוי וכיו"ב.
3. ישנם בתי חולים אשר בהגיונותם, מוסרים מסמכים אלו ללא גביית אגרה, וכך צריך להיות: מדובר במסמכים אשר מסדירים שלילת חירות, אלו הם מסמכים משפטיים ולא רפואיים, ולפיכך – אין לגבות בגין מסמכים אלו אגרה – והדבר אינו חוקי, שכן מיסים ואגרות נגבים אך ורק על פי דין.
4. לצערי הרב, הגב' ידידה גבאי ממחלקת רשומות רפואיות, סירבה למסור לי את מסמכי היסוד המשפטיים¹ (להבדיל מן הרפואיים) תוך המצאת "נוהל" חדש, ולפיו, מסמכים אלו נמסרים אך ורק בכפוף לאגרה, וזאת כאשר בעבר, ייצוגתי לא פעם ולא פעמיים מטופלים בבית החולים שלוותה, וקיבלתי, ובצדק, את מסמכי היסוד כגון הוראת אשפוז כפוי או פנייה מטעם בית החולים ללשכת הפסיכיאטר המחוזי, וכן פרוטוקולי וועדות, וזאת ללא גביית אגרה.
5. כפי שלא יתכן שאדם נעצר, נשפט, או מתנהל דיון מעצרים בעניינו – והוא נדרש לשלם אגרה כתנאי לקריאת המסמכים אשר כוננו את שלילת חירותו, כך לא יתכן, כי חירותו של אדם נשללת בהליך של אשפוז כפוי, והוא נדרש לשלם אגרה בכדי לדעת מדוע אושפז, ובכדי לראות מסמכי יסוד כגון הוראת אשפוז כפוי ו/או פרוטוקול של וועדה: התניית מסירת מסמכים אלו בתשלום אינה חוקית ואינה לגיטימית, ובצדק רב, ישנם בתי חולים רבים אשר אינם גובים תשלום בגין מסמכים אלו. אדם אינו אמור לשלם ולו אגורה בכדי להבין על איזה בסיס משפטי נשללה חירותו!!!
6. סעיף 44 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א – 1991 (להלן: "חוק האשפוז הכפוי"), קובע כי: " (ד) מי שעשה מעשה או נמנע מעשות מעשה כדי לשלול מאדם זכות הניתנת לו לפי חוק זה או כדי להכביד על מימושה, וכן העובר עבירה על הוראות חוק זה שאין עונש אחר בצדה, דינו – מאסר שנה".

¹ לאחר שחתמה על וס"ר וייפוי כוח.

7. למעשה, כאשר מחלקת הרשומות הרפואיות של שלוותה מסרבים למסור לי את הוראת האשפוז הכפוי של מרשתי, את הוראת הבדיקה הכפויה, את ההוראה המאריכה את האשפוז או את פרוטוקולי הוועדות, הם משולים לשופט מעצרים אשר דן אדם למעצר ימים או למעצר עד תום ההליכים, וזאת מבלי שהנאשם יזכה לצפות בפרוטוקול או בכתב האישום, או לחילופין, בהתניית הצפייה כל אלו באגרה: מחלקת הרשומות הרפואיות של בית החולים שלוותה מכבידה על היכולת של מרשתי לממש את זכויותיה על פי הדין, בין אם זו הזכות להיות מיוצגת ע"י עו"ד כפי בחירתה, ובין אם זו הזכות לעיין ברשומותיה, ולהבין מדוע חירותה נשללה, תוך הפרת הוראות סעיף 44(א) לחוק.
8. בנוסף, גם כאשר מרשתי מוכנה לשלם את האגרה בסך 103 ₪, הרי שבשל היותה נעולה במחלקה, היא אינה יכולה לגשת למחלקת הרשומות הרפואיות ולשלם עבור התיק, וזאת משום שאף איש צוות אינו מוכן ללוות אותה לשם, ולפיכך, שוב מערימים קשיים בירוקרטיים על יכולתה של מרשתי לממש את זכותה לדעת מדוע חירותה נשללה.
9. משיחה טלפונית שניהלתי עם הגברת ידידה גבאי, עולה שלדעת ידידה גבאי, היא יודעת מה טוב למרשתי, והחליטה כי מרשתי אמורה לקבל ייצוג מן הסיוע המשפטי. עם כל הכבוד, מרשתי ביקשה להיות מיוצגת באופן פרטי. ועם כל הכבוד, אני נוהגת שלא לקחת תיק עד שאיני קוראת את מסמכי היסוד כגון הוראת אשפוז כפוי, הוראת בדיקה כפוי, פרוטוקול וועדה, בקשת בית החולים לפסיכיאטר המחוזי ו/או לוועדה, וכיו"ב: רק לאחר שאני קוראת את מסמכי היסוד האלו, אני יודעת אם "יש קייס" ואם יש טעם שאייצג. כבר היו מקרים שבהם ראיתי ש"אין קייס". גם במקרים כאלו, לא הגעתי לייצג את הלקוח בוועדה, אולם הנחתי את הלקוח טלפונית מה לומר בוועדה.
10. בכל הכבוד, ההחלטה של פקידי בית החולים כי מה שטוב ללקוחות/מטופלים הוא הסיוע המשפטי, לוקה בפטרנליזם רב. נכון, יש מקרים של לקוח מעוט יכולת אשר עדיף לו להסתייע בסיוע המשפטי. ועם זאת, הסיוע המשפטי מטפל לרוב ב 10, 20, 30 ואף 40 מטופלים ביום,² מקדיש זמן מועט ביותר ללימוד התיק של כל מטופל. אם מטופל נמצא בבית החולים כחודש או חודשיים, אין לו רצף של טיפול משפטי ובכל וועדה הוא מיוצג ע"י עורך דין אחר. כבר ראיתי פרוטוקולים של וועדות שבהן ניתן לטעון שפע של טענות משפטיות ועובדתיות, אך העו"ד מטעם הסיוע המשפטי מסתפק בטענה הלקונית "אני ממליץ לשחרר את המטופל"³, מבלי להיכנס לעובי הקורה של הטיעון המשפטי, והגם שיש לא מעט לטעון. מדובר באילוף שנכפה על עורכי הדין מטעם משרד המשפטים, ולפיכך, אין למנוע ממטופל את זכות הבחירה להסתייע בעו"ד פרטי.
11. אני מקדישה כ 15-20 שעות לכל לקוח, ולא מקבלת יותר מלקוח אחד ליום וועדות, וזאת בכדי לא לפגוע באיכות הייצוג. ללקוח הזכות לבחור בין הסיוע המשפטי – לבין ייצוג פרטי. אף פקיד של בית החולים אינו יכול לשחק את האלוהים בחיי הלקוח ולהחליט עבורו שיקבל סיוע משפטי, על כל המשתמע מכך (עו"ד המייצג עשרות לקוחות באותו יום), במקום ייצוג פרטי;
- כשאני נוטלת ייצוג פרטי אני עושה זאת באחריות רבה, אך ורק לאחר קריאת החומר, וכאשר אני רואה שיש לי מה לתרום מעבר לסיוע המשפטי. לא אחת, אם כבר קראתי את החומר, ומצאתי כי אין טעם שאייצג, אני מציידת את הלקוח בעצות מועילות.
- לא ברור מדוע פקידי בית החולים שמים את עצמם כאלוהים של הלקוח ומחליטים עבורו, חרף רצונו. נכון, כל מנגנון האשפוז הכפוי מושתת על כך שהרופאים "יודעים" טוב יותר מן המטופלים מה נכון עבורם, אבל בדיוק על כך קמה צעקה ציבורית רבתה בשנותיים האחרונות.

² תלוי באיזה בית חולים. ב"אברבנאלי" לרוב יש כ 30-40 מטופלים ביום. בבתי חולים אחרים – כ 10 עד 20 ואם מתמזל מזלו של המטופל, אז פחות

³ עם זאת, מניסיון, לא תמיד כל מה שנאמר נכתב בפרוטוקול. ועדיין, כשעו"ד מדבר בהרחבה, הדבר משתקף בטיעון מובנה של כמה שורות, וכשעו"ד מטעם הסיוע המשפטי מסתפק ב"אני ממליץ לשחרר", כשיש כל כך הרבה מה לטעון, הדבר צורם, בלשון המעטה.

12. בנוסף, מניסיוני, הסיוע המשפטי אינו מוסר תמיד את המסמכים ללקוחות, ואינו מאפשר להם תמיד להגיב על המסמכים⁴. לא אחת הוראת האשפוז הכפוי מלאה באי דיוקים עובדתיים, וזאת בלשון המעטה. רק כשמציגים את נוסח ההוראה בפני הלקוח, הוא יכול להזים את הטענות הכתובות שם, ולהעמיד דברים על דיוקם, ורק כשהחומר המשפטי/רפואי מונח בפניו, הוא יכול להתגונן באופן אפקטיבי מפני ההליך של שלילת חירותו. זהו עוד טעם, מדוע אין לסרב לבקשת עו"ד פרטי לקבל לידי, בשם הלקוח, את המסמכים הרפואיים-משפטיים המסדירים את שלילת חירותו. **כל ניסיון של בית החולים להכביד על כך, עומד בניגוד גמור להוראות סעיף 44(ד) לדין.**

13. אבקש כי משרד הבריאות ייתן הנחיה **גורפת** לכל בתי החולים, שלא להתנות את מסירת המסמכים הבאים בתשלום אגרה:

- 13.1. בקשה להוראת בדיקה כפויה.
- 13.2. הוראת בדיקה כפויה.
- 13.3. בקשת בית החולים לפסיכיאטר המחוזי להורות על אשפוז כפוי.
- 13.4. הוראת אשפוז כפוי.
- 13.5. בקשת בית החולים להאריך את האשפוז הכפוי.
- 13.6. הוראת הפסיכיאטר המחוזי המאריכה את האשפוז הכפוי ל-7 ימים נוספים.
- 13.7. מכתב בית החולים לוועדה הפסיכיאטרית (ביחס לכל הוועדות).
- 13.8. פרוטוקול והחלטת הוועדה הפסיכיאטרית (ביחס לכל הוועדות).

14. כפי שלא יתכן שכנגד אדם מוגש כתב אישום, והוא יאלץ לשאת באגרה בכדי לדעת מה כתוב שם ובגין מה הוא בכלל נאשם, כך לא יתכן להתנות כל תנאי מכל מין בכדי שאדם יבין מדוע נשללה חירותו. **לצערי הרב כל ניסיון לנהל שיח בנושא הזה עם הגב' ידידה גבאי, היה שיח של חרשים, כי הגברת גבאי הייתה עסוקה בהתגוננות, שלא לאמר, היעלבות, מכך שכיניתי את האשפוז הכפוי שלילת חירות. האשפוז הכפוי הינו שלילת חירות, גם אם נכנה אותו "מלון 5 כוכבים".**

15. אבקש להסדיר נוהל אחיד של מסירת מסמכים רפואיים הנוגעים לשלילת חירותו של המטופל, **בכל בתי החולים**, ללא כל התניות, הכבדות, הקשיות או תירוצים.

אציין כי אמנם התנהלות בית החולים שלוותה במקרה זה היוותה את הטריגר לפנייתי, אך לצערי הרב, כל שני וחמישי אני נתקלת בתירוץ חדש של מחלקת הרשומות הרפואיות בבית חולים זה או אחר, מדוע לא למסור חומר משפטי של לקוחותיי. אם בית החולים כבר מואיל בטובו למסור את המסמכים בלא להכביד, אז מדובר בחריג או בסוג של נס. **זה לא אמור להיות כך.**

16. אם לא יוסדר נוהל אחיד המאפשר גישה ללא מכשולים לחומר הרפואי-משפטי של הלקוח, אשקול הגשת עתירה לבג"ץ.

בברכה,

Inbal Bar-On adv עו"ד
Licence num. 72133 72133
מ.ד. ענבל בר-און
רח' קרל נטר 2, תל-אביב יפו 6520222
טל. 03-5605454 שלוחה 106 נייד: 050-4421948
פקס: 03-5605575
מייל: inbal.baron.adv@gmail.com

ענבל בר-און, עו"ד

⁴ כבר היו לי לקוחות אשר יוצגו ע"י הסיוע המשפטי, ולא היה להם שמץ של מושג על סמך אילו טענות אושפוז בכפייה.